

ZMIANA JEDNOOSOBOWEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA SPÓŁKĘ Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ CZY WARTO?

■ **Karol Ważny**, prawnik
Stowarzyszenie Rzemieślnik

**CZY ZMIANA FORMY PRAWNEJ
PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI
W POPULARNĄ SPÓŁKĘ Z O.O.
SIĘ OPŁACA? JAKIE TRUDNOŚCI, SZANSE
I ZAGROŻENIA KRYJĄ SIĘ ZA TAKĄ OPCJĄ?**

wać rozwiązań mniej konwencjonalnych, dających szansę na rozwój firmy, szczególnie w perspektywie średnio- i długookresowej.

Jednym ze sposobów na rozwinięcie skrzydeł może być zmiana formy prawnej, w jakiej prowadzimy działalność gospodarczą. W tym artykule chciałbym zasignalizować, jakie korzyści i zagrożenia mogą wiązać się z procesem przekształcenia tzw. jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę handlową na przykładzie najpopularniejszej – **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością**.

JAKIE RYZYKA WIĄŻĄ SIĘ Z PROWADZENIEM JEDNOOSOBOWEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ?

W dobie szalejącej inflacji oraz wzrostu kosztów działalności firmy coraz więcej przedsiębiorców podejmuje inicjatywy w zakresie zmian dotyczących funkcjonowania biznesu. Na szali leżą bowiem konieczność utrzymania bazy klientów oraz zapewnienia dotychczasowego poziomu sprzedaży

i dochodów. Najprostszymi rozwiązaniami, choć niepopularnymi wśród klientów i współpracowników, mogą być podniesienie cen oferowanych towarów i usług, ograniczenie zatrudnienia, obniżenie jakości produktów czy nawiązanie współpracy z tańszymi dostawcami. Równolegle lub alternatywnie warto jednak poszuki-

Początkujący przedsiębiorcy w większości przypadków decydują się na wybór działalności jednoosobowej, za czym z pewnością przemawiają szybkość w dopełnieniu niezbędnych formalności oraz niskie koszty prowadzenia biznesu. Korzyścią z takiego rozwiązania jest również swoboda w dysponowaniu

środkami finansowymi. Przenoszenie ich pomiędzy prywatnymi a firmowymi rachunkami bankowymi czy wypłacanie na cele prywatne stanowią dozwolone i zwyczajne metody działania przedsiębiorcy. Prowadzenie firmy w tej formie prawnej obarczone jest jednak podstawowym ryzykiem związanym z osobistą odpowiedzialnością majątkową właściciela zakładu. W przypadku powstania jakichkolwiek zadłużeń osoba prowadząca działalność gospodarczą zobowiązana jest do ich uregulowania bądź zaspokojenia nie tylko z majątku „firmowego”, ale również prywatnego. Może się na to nakładać odpowiedzialność małżonka. Nie każdy przedsiębiorca decyduje się bowiem na wprowadzenie rozdzielności majątkowej, a nawet jeśli – na podział majątku wspólnego – co może go uchronić przed przykrymi konsekwencjami utraty płynności finansowej lub nietrafionych decyzji biznesowych.

Nie bez znaczenia mogą być również konsekwencje ciężkiego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci właściciela przedsiębiorstwa, które mogą skutecznie utrudnić czy nawet sparaliżować działalność firmy. Jedną z form ograniczenia ryzyka jest ustanowienie tzw. zarządu sukcesyjnego, jednak będzie on miał zastosowanie tylko w przypadku śmierci przedsiębiorcy i z pewnością nie rozwiąże wszystkich problemów, jakie wiążą się z nagłym odejściem osoby zarządzającej firmą i niespodziewanym jej przejęciem przez spadkobierców.

Oczywiście opisane czynniki mogą być postrzegane jako drugorzędne w przypadku osób rozpoczynających swoją przygodę z biznesem. W sytuacji gdy firma posiada znaczną liczbę kontrahentów, pracowników, składników majątkowych

i wysokie obroty, z pewnością wzrasta poziom ryzyka związany z działalnością. W wielu przypadkach firm nastawionych na rozwój pojawiają się ponadto kredyty lub inne zwrotne instrumenty finansowe, które powinny zostać dodatkowo należycie zabezpieczone. Istotnie zwiększa się zatem prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzeń, mogących mieć negatywny wpływ na kondycję finansową przedsiębiorstwa, a co za tym idzie – również jego właściciela, który – działając na własny rachunek – odpowiada za wszelkie zobowiązania firmy.

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ - WADY I ZALETY

Rozwiązaniem pozwalającym na ograniczenie odpowiedzialności osobistej przedsiębiorcy może być więc utworzenie odrębnej osoby prawnej, która docelowo przejmie na siebie ryzyka majątkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Szczególnie popularną formą prawną jest w tym wypadku spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, rejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym. Jak wskazuje sama nazwa, odpowiedzialność majątkowa współników (lub jedyne go współnika) ogranicza się w tym wypadku wyłącznie do wysokości wniesionego wkładu, ewentualnie innych świadczeń czynionych na rzecz spółki. Oznacza to, że odpowiedzialność w całości ponosi spółka, a jedyne ryzyko majątkowe ponoszone przez współników sprowadza się do możliwości utraty środków majątkowych w nią zainwestowanych. Wszelkie wkłady stają się bowiem własno-

ścią spółki, a w konsekwencji to ona odpowiada swoim majątkiem za zaciągnięte zobowiązania.

W tym miejscu warto jednak podkreślić, że tzw. subsydiarną odpowiedzialność majątkową w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością ponoszą również członkowie zarządu. W sytuacji gdy pozostaje niewypłacalna i niemożliwe jest wyegzekwowanie należności z jej majątku, w drugiej kolejności odpowiadają osoby wchodzące w skład zarządu. Dotyczy to jednak wyłącznie okresu, kiedy powstały zobowiązania, o ile osoby te pełniły wówczas funkcję w zarządzie. Mogą one jednak uniknąć odpowiedzialności, jeżeli wykażą, że w odpowiednim czasie zgłosiły wniosek o ogłoszenie upadłości albo nie zgłosiły go bez swojej winy bądź otwarcie postępowanie restrukturyzacyjne. Wskazane kwestie są o tyle istotne, że w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością funkcję członków zarządu często sprawują wspólnicy spółki lub bliskie im osoby. Kiepska sytuacja finansowa spółki może więc grozić nie tylko utratą majątku przedsiębiorstwa prowadzonego przez spółkę, ale – w razie niepodjęcia odpowiednich środków zaradczych w zakresie prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego – osobistą odpowiedzialnością majątkową osób zarządzających firmą.

Kolejnym kluczowym aspektem dotyczącym spółek z ograniczoną odpowiedzialnością jest rozliczalność zysku wygenerowanego przez firmę. Jak już wspominałem, osoby prowadzące działalność gospodarczą jako osoby fizyczne (tzw. jednoosobowe działalności) mogą dość swobodnie dysponować środkami stanowiącymi przychód firmy. Przeniesienie dochodu osiągniętego przez spółkę z o.o. do majątku współnika następuje natomiast w wyniku wypłaty tzw. dywidendy, która z kolei stanowi osobisty

CS -

dochód udziałowca spółki. Oznacza to, że mamy do czynienia z podwójnym opodatkowaniem środków stanowiących przychód spółki. W pierwszej kolejności spółka płaci podatek dochodowy (CIT), a następnie – spółka jako płatnik – podatek PIT od zysków kapitałowych (dywidendy).

Z tego względu w wielu spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością stosuje się różne sposoby na ograniczenie jej dochodu poprzez generowanie kosztów prowadzonej działalności. Jednym z nich może być w szczególności zatrudnienie wspólników na stanowisku członka zarządu spółki i powierzenie im wykonywania określonych obowiązków menedżerskich bądź innego rodzaju pracy. Wspólnik będący jednocześnie członkiem zarządu, pracownikiem lub usługodawcą spółki otrzymuje więc wynagrodzenie na analogicznych zasadach jak inni pracownicy i współpracownicy firmy, a wartość dywidendy wypłacanej po zakończeniu roku obrotowego ulega odpowiedniemu obniżeniu. Jest to oczywiście tylko jedna z metod (choć najpopularniejsza) na optymalizację podatkową stosowaną w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością.

Istotnym elementem różniącym jednoosobową działalność gospodarczą od tej prowadzonej w ramach spółki z o.o. są zasady księgowania przychodów i rozchodów. W spółce kapitałowej, jaką jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, stosowana jest tzw. pełna, a nie uproszczona księgowość. Większy stopień skomplikowania, w tym konieczność corocznego sporządzania sprawozdań finansowych i zgłaszania ich do urzędu skarbowego oraz internetowego systemu KRS, powoduje, że koszty usług księgowych dla tej formy prowadzenia działalności gospodarczej są istotnie wyższe i zaczynają się zwykle od 1000 zł netto w skali miesiąca.

PRZEKSZTAŁCENIE JEDNOOSOBOWEJ DZIAŁALNOŚCI W SPÓŁKĘ Z O.O.

Na koniec warto napisać kilka słów także na temat procedury utworzenia spółki z o.o., która nie jest tak prosta jak wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej dokonywany przez osoby fi-

zyczne. Aktualnie dostępne są dwie ścieżki rejestracji spółki w KRS. Pierwsza – szybsza – poprzez portal S24, która umożliwia utworzenie jej online w terminie od kilku do kilkunastu dni. Wymaga jednak posiadania przez wspólników i członków zarządu kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub podpisu zaufanego. Co więcej, przewiduje ona istotne ograniczenia w zakresie kształtowania treści umowy spółki, ponieważ jest kreowana według z góry określonego wzorca. Obejmują one m.in. brak możliwości wniesienia wkładu niepieniężnego. Jest to szczególnie istotne w przypadku przekształcania jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z o.o. z wykorzystaniem mechanizmu wniesienia tzw. zorganizowanego przedsiębiorstwa do spółki. Oznacza to, że pokrycie udziałów w spółce z o.o. utworzonej przez portal S24 może nastąpić wyłącznie wkładami pieniężnymi. Ich łączna wartość nie może być niższa niż 5 tysięcy złotych. Z kolei przeniesienie składników dotychczasowej firmy do spółki będzie wymagało podjęcia osobnej czynności prawnej (np. darowizny, sprzedaży). Alternatywą może być utworzenie spółki w drodze aktu notarialnego, co oczywiście podnosi koszty tej operacji. Rozwiązanie to pozwala jednak na większą elastyczność w zakresie kształtowania treści umowy spółki oraz umożliwia wniesienie wkładu niepieniężnego w postaci dotychczas prowadzonego przedsiębiorstwa.

Ponadto istnieje możliwość dokonania przekształcenia działalności jednoosobowej w jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych o przekształcaniu spółek. Wymaga to jednak dopełnienia szeregu formalności, w tym sporządzenia planu przekształcenia przedsiębiorcy wraz z załącznikami oraz opinią biegłego rewidenta.

Bezspornie decyzja o zmianie formy prawnej prowadzonej działalności gospodarczej nie jest sprawą prostą. Biorąc jednak pod uwagę niewątpliwie korzyści, jakie mogą wynikać z możliwości zabezpieczenia majątku prywatnego posiadanego przez właściciela firmy, z pewnością zagadnienie to jest warte szczegółowego rozważenia, zwłaszcza w przypadku przedsiębiorców, u których występują wysokie ryzyka finansowe wynikające z modelu prowadzonej działalności. ■

Zapraszamy na webinaria prowadzone przez ekspertów CSB-System. Szczegóły na www.csb.com/pl

Czy Twoje oprogramowanie sprawdza się w przemśle piekarskim?

Nasze sprawdza się doskonale.

Specjalistyczne procesy branżowe, integracja maszyn i urządzeń, zarządzanie sklepami firmowymi, śledzenie pochodzenia, zarządzanie jakością i wiele więcej. CSB System jest oprogramowaniem do zarządzania przedsiębiorstwem w branży piekarskiej i cukierniczej. Jest kompleksowym rozwiązaniem obejmującym ERP, FACTORY ERP i MES. Zawiera również standardy najlepszych praktyk.

Jeśli chcesz dowiedzieć się, dlaczego wiodące przedsiębiorstwa stawiają na CSB, zachęcamy do kontaktu.

www.csb.com